

2020 | 01

'de Meerkoet'

Natuurvereniging Wierhaven

NATUURVERENIGING WIERHAVEN

DOEL

De vereniging stelt zich ten doel:

- Planten en dieren in ons werkgebied te bestuderen
- Een bijdrage te leveren onze leefomgeving op duurzame wijze te beheren
- Op actieve wijze te participeren in onze leefomgeving
- Op actieve wijze de communicatie over de gevonden gegevens verzorgen naar de belanghebbenden in het werkgebied

MIDDELEN

- Werkgroepen die door monitoren van de omgeving kennis verzamelen en deze kennis gebruiken om de eigen omgeving te dienen
- Kadervorming door middel van cursussen
- Voorlichting via een goede PR en marktstrategie; excursies en lezingen zijn daarvan een onderdeel
- Fondsen stimuleren om voor specifieke activiteiten financiën te hebben

WERKGEBIED

Het werkgebied van Natuurvereniging Wierhaven bestaat uit de voormalige gemeenten Wieringermeer en Wieringen en de stad Medemblik, met de grenzen Markerwaardweg/Droge Wijmersweg.

CONTRIBUTIE

Type lidmaatschap	Bedrag per jaar	Toeslag bij papieren Meerkoet met postadres buiten werkgebied
Jeuglid (t/m 18 jaar)	€10,00	+ € 5
Lid (vanaf 18 jaar)	€15,00	+ € 5
Donateur (geen tijdschrift)	€5,00	n.v.t.
Huisgenoten	€7,00	n.v.t.

Leden ontvangen 2x per jaar het verenigingsblad de 'Meerkoet'.

De contributie dient voor 1 maart van het kalenderjaar te worden overgemaakt op NL43 RABO 0138.1719.98 t.n.v. WIERHAVEN. Na 1 maart worden er €1,15 aan administratiekosten gerekend. Automatisch incasso is mogelijk, neem hiervoor contact op met penningmeester@wierhaven.nl

Omslag: Wespendif (Foto: Johan van der Vegt)

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER.....	4
VAN DE REDACTIE	5
VERENIGINGSNIEUWS.....	5
50 JAAR VOGELN (DEEL 2).....	7
VERSLAG VAN DE BIG DAY 9 MEI 2020	15
IN MEMORIAM: DICK WOETS (1945-2019).....	7
AGENDA	22

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

Door: Bob Woets

Het jaar 2020 is er nu al één om niet meer te vergeten. Uitleggen waarom is overbodig, want niemand is de Corona-tijd ontgaan. Binnen de vereniging is het zodoende rustig. Halverwege maart waren we genooddaakt om al onze activiteiten uit de agenda te halen. Zo waren er dit jaar bijvoorbeeld geen weidevogel- en nachtegalenexcursie. De jaarvergadering werd tot tweemaal toe verschoven en ook moesten we een aantal externe verenigingen teleurstellen door presentaties af te zeggen.

Naast het annuleren van al deze activiteiten hebben we ook diverse maatregelen getroffen om het samenkomen van mensen niet te stimuleren. Zo is er al langere tijd een app-groep voor actieve vogelaars waarin we zeldzaamheden delen. Deze app-groep ging tijdelijk op stil. Ook onze vrijwilligers die tevens zijn aangesloten bij Staatsbosbeheer en Landschap Noord-Holland hebben dit voorjaar geen werkzaamheden meer opgepakt. Gelukkig was de Oeverzwaluwwand al vroeg in het jaar gereed gemaakt voor de komst van de zwaluwen!

Als bestuur kwamen wij ook in een nieuwe situatie. Met het opschuiven van de jaarvergadering hebben we Annemieke gevraagd om tot aan september onderdeel te blijven van het bestuur. Zij heeft hier mee ingestemd en zodoende blijft het bestuur ongewijzigd tot aan de jaarvergadering. Deze flexibiliteit is erg fijn! Onze maandelijkse bestuursvergaderingen gaan al sinds april per telefoon en laptop.

Er zijn ook twee hele mooie ontwikkelingen te melden. Allereerst hebben we de afgelopen maand ons ledenbestand weer zien groeien naar 100 leden. Als bestuur hadden we ons dit ten doel gesteld nadat de vereniging zo'n 4 jaar geleden minder dan 80 leden kende. Een groei van meer dan 25 procent. Iets om trots op te zijn!

Tevens kunnen we jullie melden dat we per 2020 een ANBI-status hebben en het voor onze leden en vrijwilligers daarmee mogelijk is hier gebruik van te maken bij de Belastingdienst! Ook al iets waar we op verzoek van onze leden enkele jaren aan hebben gewerkt.

Voor het restant van 2020 staan toch nog een aantal excursies op het programma. Jullie vinden een actueel overzicht op onze website en Facebook-pagina. We hopen jullie te treffen bij een excursie of tijdens onze jaarvergadering. De ruimte is groot genoeg om het merendeel van onze leden op gepaste afstand te kunnen ontvangen!

Wanneer mensen vragen of suggesties hebben dan vernemen wij dat graag.

VAN DE REDACTIE

Door: Bob Woets

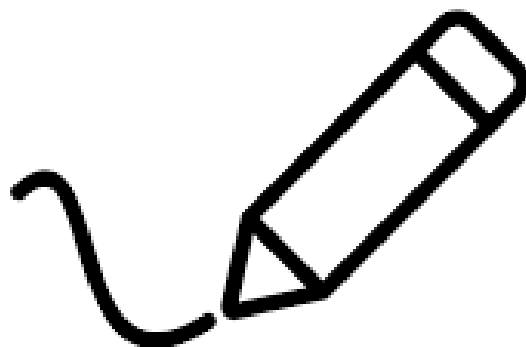
In de afgelopen maanden hebben vele mensen thuis doorgebracht. De redactie had dan ook de stille hoop dat er een aantal originele verhalen over belevenissen in de tuin of 'uit de oude doos' ingestuurd zouden worden. Helaas bleef het aantal inzendingen voor deze Meerkoet ver achter bij voorgaande jaren. Hopelijk is het een incident.

Via deze weg willen we jullie vragen om eens na te denken op welke manier jullie kunnen bijdragen aan de totstandkoming van dit blad. Deze keer zijn het twee wat langere verhalen die het grootste deel van het blad vullen. Wij staan echter ook zeker open voor korte verhalen van een halve of hele pagina. Ook andere content is welkom, bijvoorbeeld als iemand het leuk vindt om te tekenen of een ander mooi idee heeft.

De zomerperiode is er altijd één van veel naar buiten en vanaf september zitten we met kortere dagen en lagere temperaturen weer vaker binnen. Pak eens de pen (of laptop) en deel je verhalen, want wat is er nou leuker om je verhalen te delen?

Mocht iemand vragen hebben of er is hulp benodigd om tot iets te komen dan kan contact worden gezocht met de redactie. Dit kan per e-mail op redactie@wierhaven.nl.

Veel leesplezier en laten we gaan voor een dikke en gevarieerde kersteditie!

VERENIGINGSNIEUWS

Door: Het bestuur

ANBI-status

Op verzoek van diverse leden heeft Natuurvereniging Wierhaven in een recent verleden getracht een ANBI-status te verkrijgen. ANBI staat voor Algemeen Nut Beogende Instelling. In het aanvraagproces is dit destijds gestrand omdat we (nog) niet aan alle voorwaarden voldeden.

In de vorige Meerkoet hebben jullie kunnen lezen dat afgelopen jaar de statuten van Natuurvereniging Wierhaven zijn herzien. Hierbij is rekening gehouden met een toekomstige ANBI-status. Inmiddels hebben we de procedure opnieuw doorlopen, alle benodigde stukken aangeleverd en hebben wij de bevestiging ontvangen dat Natuurvereniging Wierhaven per 26 februari 2020 beschikt over de ANBI-status. Ons RISN nummer is 800801179.

Onderdeel van de aanvraag was het schrijven en publiceren van een beleidsplan. Dit beleidsplan hebben wij opgesteld en op onze website gepubliceerd. Het beleidsplan is terug te vinden in het menu onder Wierhaven >> Beleid en Huishoudelijk Reglement.

100 leden!

Eén van de doelen van het bestuur van Natuurvereniging Wierhaven was om de grens van 100 leden te slechten. Zo'n vier jaar geleden zaten we onder de 80 leden en er was geen bestuur. Dankzij de inzet van velen is de vereniging in de afgelopen jaren weer gegroeid naar een gezonde, stabiele en langzaam groeiende vereniging.

Afgelopen maand hebben we de grens van 100 leden weten te behalen, een prachtige prestatie waar we met elkaar trots op mogen zijn. We hopen de komende jaren het ledenbestand verder te zien doorontwikkelen. Aan iedereen die heeft bijgedragen aan dit succes, bedankt!

Wierhaven en Corona

De afgelopen 3 maanden stonden grotendeels in het teken van het Corona-virus. Wij hopen dat al onze leden in goede gezondheid verkeren en zodoende het virus zoveel mogelijk op afstand hebben kunnen houden.

Na de aankondiging van de 'intelligente lockdown' op zondag 15 maart heeft Natuurvereniging Wierhaven de volgende maatregelen getroffen om verdere verspreiding van het virus te minimaliseren:

- Alle activiteiten tot eind mei 2020 zijn geannuleerd
- De jaarvergadering is verschoven van 17 maart naar 15 september
- Vrijwilligers hebben we geadviseerd geen veldwerkzaamheden uit te voeren
- Waarnemingen van zeldzame diersoorten hebben we niet actief gedeeld om samscholing te voorkomen
- Bestuursvergaderingen en andere bijeenkomsten vinden digitaal plaats

IN MEMORIAM: DICK WOETS (1945-2019)

Door: Bob Woets

Op 12 september 2019 overleed Dick Woets op 74-jarige leeftijd. Dick staat bekend als groot kenner van moerasvogels met in het bijzonder de bruine kiekendief. Tientallen jaren deed hij onderzoek naar vogels in en rondom de Weerribben in Noord-West Overijssel.

Dick groeide op in de Wieringermeer en richtte in 1959 op 14-jarige leeftijd (!!) al de eerste onofficiële 'Vogelwerkgroep Wieringermeer' op. Dick was neerlandicus en al op jonge leeftijd schreef hij artikelen voor onder andere de Wieringermeerbode en de Pieper (Vogelwerkgroep Noord-Hollands Noorderkwartier). In dat laatste blad publiceerde hij in 1968-1969 een vier delig artikel over het vogelleven in de Wieringermeer. Zijn oudste publicatie voor zover bekend komt uit 1960, toen hij als 15-jarige een artikel schreef voor het tijdschrift *Vogels*.

Foto: Dick Woets

Na de Wieringermeer volgde een periode van onderzoek in het Zwanenwater, waarover hij in 1972 zijn eerste boek *Vogels van het Zwanenwater* publiceerde. Niet veel later, in 1973, verhuisde Dick naar Overijssel waar hij nooit meer weg zou gaan.

Naast zijn werk als docent Nederlands was Dick een bevlogen natuurliefhebber. Dag en nacht was hij actief in 'zijn' gebied de Weerribben. Vele jaren heeft hij gestreden voor de natuurwaarden van dit moerasgebied en er volgden nieuwe publicaties in de vorm van boeken in 1980 *De Weerribben* en 1985 *Vogelleven van de Weerribben*. In 1989 volgde er een gedichtenbundel van zijn hand onder de naam *Een stenen halm*. In 1981 ontving hij de publiciteitsprijs van het Overijssels Landschap. Ook kreeg hij erkenning van Professor K.H. Voous die een pagina aan hem wijdde in zijn boek *In de ban van vogels* (1995) en hem omschreef als 'een onbevangen vogelwaarnemer en zowel kritisch als lyrisch schrijver'.

Veel van zijn verhalen verschenen in het Vogeljaar, de Takkeling en in de Noordwesthoek, het verenigingsblad van de lokale KNNV afdeling. Zijn laatste boek *Natuurbeleving* kwam uit in 2010. In de Meerkoet 2017-2 publiceerde hij zijn laatste artikel bij Natuurvereniging Wierhaven onder de titel *Even terug naar een grijs verleden*. Zijn verhalen waren altijd boeiend en zitten boordevol gegevens.

Het laatste kunstje van Dick had zijn ultieme boek over kiekendieven moeten worden. Tijdens zijn onderzoeken ontdekte hij dingen die nooit eerder beschreven zijn. Ondanks vele jaren schrijven heeft hij niet de tijd gekregen die hij nodig had om dit unieke werk te mogen publiceren.

Wat rest zijn herrineringsen, verslagen, foto's en verhalen... heel veel verhalen.

50 JAAR VOGELN (DEEL 2)

Door: Bert Winters

(redactie: Het verhaal van Bert bestaat uit twee delen. Hieronder vind je het 2e deel. Het eerste deel is te lezen in Meerkoet 2019-2).

Vervangende dienst

Diploma van de lerarenopleiding, vriendin, seizoen ervaring op de Boschplaat, het leven lichte mij toe. Eén dingetje: er bestond nog zoiets als militaire dienstplicht. Afkeuring vanwege een geopereerde meniscus of een hernia lukte niet. Dan maar wat anders proberen te regelen, want de slogan toen was: "Het leger moet leger". Ik zag het niet zitten om als marionet van de VS naar een uithoek van de wereld te worden uitgezonden. Het gewetensbezwaar werd erkend met als consequentie, dat je wel vervangende dienst moest doen. Vriendin in

Drachten, vanuit Diever op de fiets goed te bereiken.

Vervangende dienst in Drenthe ging aan mijn neus voorbij: Willem van Maanen mocht blijven en tegenover concurrent Rob Bijlsma werd ik gewogen en te licht bevonden. Dan maar opnieuw Terschelling gebeld. Ver van Drachten maar wel een aantrekkelijke gedachte.

Kleine burgemeester (Foto: Ina van Veldhuisen)

Ik mocht op 1 april 1982 terugkomen. Behalve de

broedvogelinventarisatie mocht ik tijdens de wintermaanden ook nog wel een paarmaal naar de Boschplaat voor de tweede Atlas van Sovon. En mijn chef, Freek Zwart, wilde een boek over de Broedvogels van Terschelling schrijven. Ideaal voor hem om mij kaarten te laten intekenen met de gegevens van de broedvogelinventarisaties. Op een dag zat zo ongeveer bij hem in de achtertuin in Midsland een kleine burgemeester. Daar mochten we het werk wel even voor in de steek laten.

Ik werd ook contactpersoon voor gestrande zeezoogdieren. Ik herinner me nog een witsnuitdolfijn op het Noordzeestrand en een jonge griend in verregaande staat van ontbinding op de waddendijk. Naturalis wilde de skeletten graag hebben. Tjonge, wat een lucht kwam er van die griend. Ik had medelijden met de mensen die met dezelfde veerboot mee terug moesten varen.

Van de zomerwaarnemingen, niet op de Boschplaat weliswaar, is een bijeneter mij bijgebleven. In het voorjaar graasden de rotganzen systematisch de eiwitrijke spruiten van de kwelderplantjes af. We probeerden zoveel mogelijk kleurringen af te lezen. Bart Ebbing of Bernard Spaans zou een weekend in mijn keet komen voor tellingen en

aflezingen. We liepen elkaar mis en toen heeft hij via het raampje maar in de keet ingebroken voor toch een fatsoenlijk onderkomen voor de nacht.

Als je iets niet kunt hebben in een natuurreservaat als de Boschplaat, dan zijn het katten. Op de grond broedende vogels wanen zich juist veilig door de afwezigheid van grondpredatoren. Twee oude mannetjes kwamen klemmen zetten om katten te vangen. Schieten was hier verboden.

Om de nog goed aan het dons herkenbare oude nesten van Eiders te tellen, struinde ik na het broedseizoen de duindoorns af. Ik stuitte op een nest met drie jonge katjes. Met behulp daarvan werd de moeder weggevangen, maar de jongen moesten ze bij mij afleveren. Hospita, vriendin uit Leeuwarden en Els ontfermden zich er verder over. Onze eerste kat was een vondeling.

Medemblik

Als je werk kon krijgen, mocht je vervroegd uit de vervangende dienst. Aan het eind van de zomervakantie kwam mijn broer een paar dagen op visite op Terschelling. Hij had nog een antwoord op een sollicitatiebrief mee. Medemblik! Tja, er was werkloosheid in 1983, dus je had niet altijd iets te kiezen. De nabijheid van wad en zee stond mij wel aan, lesgeven voor de klas zou vast niet anders zijn dan ergens anders. Ik kende Otto de Vries al. Zijn broer zat vlakbij Diever en hij kwam hem zo nu en dan opzoeken. Liep dan wel eens met een verrekijker door het dorp. Dat viel op natuurlijk.

De drempel naar Natuurvereniging Wierhaven was spoedig geslecht. Ik kwam uit een gemoedelijke wereld van solidariteit en saamhorigheid. De nieuwe wereld van competitie en elkaar vliegen afvangen vond ik lastig. Je werd door een aantal mensen in de club niet als interessante aanvulling gezien maar vooral als concurrent. Ik beheerste zo ongeveer alle disciplines van het vogelen. Het ging mij altijd in de eerste plaats om vogels en niet om de vogelaars. De eerste vogel die ik me kan herinneren was een roodpootvalk op mijn eerste Medemblikker Harddraverijdag.

Roodpootvalk (Foto: Johan van der Vegt)

Het “soorten jagen” zoals geïnitieerd door Dutch Birding in mijn studietijd, vond ik maar niets. Ik heb me wel laten verleiden om mee te gaan om ergens een zeldzame vogelsoort op te zoeken, te vaak voor niets. Zelf ontdekken gaf veel meer voldoening.

Al spoedig kwam ik in de redactie van de Meerkoet. Met een huis-aan-huis enquête onder de boeren kwamen we achter de aantallen en soorten uilen in de Wieringermeer. Ik durf te stellen, dat hierdoor de kiem gelegd is voor wat later de zeer succesvolle Kerkuilenwerkgroep zou worden.

Binnen de vereniging hadden we de Vogelwerkgroep met een hoge mate van autonomie. Als voorzitter ging ik avonden beleggen om goede afspraken te maken en informatie uit te wisselen. Met secretaris Joop Neuvel als steun en toeverlaat organiseerden we in 1993 de Tiende Noord-Hollandse Vogeldag, waar alle belangrijke speerpunten van de Vogelwerkgroep voor het voetlicht gehaald werden: kerkuilen, roofvogels, kleine zwanen en het werk in het vogelasiel De Bonte Piet.

Vanaf dat moment moest ik een stapje terug doen: werk, studie, gezin, verenigingswerk (kopij voor de Meerkoet werd soms handgeschreven aangeleverd en moest eerst op een typemachine uitgewerkt worden!), ergens zou het teveel worden. Toen de kinderen wat groter waren, zijn we nog een keer een herfstvakantie terug geweest naar Terschelling. Ik heb nooit meer een zo spectaculaire ochtend zeetrek meegemaakt als toen: van branding tot horizon duizenden Noordse stormvogels en Drieteenmeeuwen, tientallen Grote en Kleine jagers, Vaal stormvogeltjes en Grauwe pijlstormvogels, domweg niet te tellen zoveel. Natuurlijk moest ik de kinderen laten zien waar ik poesje Purk gevonden had. En wat overkomt ons: er strompelde een kat in het lange Helmgras. Die liet zich moeiteloos oppakken, zat onder de vlooiën, maar ging uiteindelijk wel mee naar huis. Ook onze tweede kat was een vondeling, een "lampekat" van de Boschplaat.

Recent verleden

Naarmate het korter geleden is, zijn er meer en meer gedetailleerde herinneringen. Bijzonder waren de meeuwen op de vuilstort vlakbij Medemblik. Ik heb er wat uren doorgebracht, aanvankelijk om uit te kijken naar kleurringen die Arie Spaans in alle kolonies in Nederland had aangelegd bij pullen. Toen we eenmaal ontdekten, dat je met een telescoop ook de codes op metalen ringen kon ontcijferen, hebben we kunnen vaststellen, dat uit zo ongeveer alle landen van Europa de meeuwen ook bij ons langs kwamen. Wat te denken van een Zilvermeeuw van de Shetland eilanden, die in juni werd gezien en exact een jaar later opnieuw. Of de Geelpootmeeuw uit de Povlakte in Italië. Of een wellicht Pontische meeuw uit oostelijk Duitsland. Die werd de aanleiding om de ringer, Ronald Klein, eens op te zoeken om in zijn werkgebied de vuilstortplaatsen af te kijken. In totaal zijn er op deze wijze meer dan 6000 ringaflezingen gedaan. Opvallende soorten: zeearend, grote burgemeester en zwartkopmeeuw. Mijn notitieboekjes van toen

Pontische Meeuw (Foto: Renate Visscher)

stinken nu nog naar de vuilstort. De overzomerende roek bleek de voorbode van een roekenkolonie in Medemblik die een jaar of tien heeft bestaan. Nazaten van deze kolonie broeden nu nog in Hoorn.

Bischoff-Tulleken Lelies b.v. aan het Wagendwarspad was de eerste in de Wieringermeer die zijn bollenland onder water zette om aaltjes op milieuvriendelijke wijze te bestrijden. Het werden tijdelijk pareltjes voor steltlopers en eenden met o.a.

poelruiter, zomerkleed grauwe franjepoot en temminck's strandlopers, maar ook op een avond meer dan 1.000 grutto's! In beide onderzoeken opvallend afwezig: aalscholver en

grauwe gans!!! Het zou ruim 20 jaar duren voordat ook elders in de polder deze methode werd toegepast met evenveel interessante vogels. Eén verschil: de vogelaars hebben het nu ook in de gaten.

Er hadden zich al verschillende mensen verdiept in zwarte sterns: na het broedseizoen massaal verzameland op het IJsselmeer om te ruien en op te vetten voor de trek naar Afrika en, even massaal op gezamenlijke slaappleaatsen slapend. De tellingen gebeurden niet gestructureerd. Dat heb ik weer op poten gezet. Op het hoogtepunt telden we er op een avond een keer meer dan 120.000 bij Vatrop, onderweg naar het Balgzand. We kregen wel eens een witvleugelstern of lachstern cadeau.

Van alle drie de activiteiten werden B.I.C. (= Biologisch-geografisch Informatie Centrum) rapporten geschreven. Als ik ze nu, 25 - 30 jaar later nog eens terug lees, zijn het waardevolle documenten die de vogelstand van toen goed weergeven. Wellicht de moeite om ze nog eens te digitaliseren! Ik durf te stellen, dat ik Wierhaven met het zwarte stern onderzoek op de Nederlandse kaart gezet heb.

Ringonderzoek

Leon Kelder wist als geen ander roofvogelnesten te vinden, Luc Smit had zich gestort op de kerkuilen. We waren afhankelijk van Herbert Postma om de jongen te kunnen ringen. Zowel Leon als Luc hebben toen zelf een ringvergunning aangevraagd en gekregen. December 1996 ben ik voor het eerst mee geweest naar de ringersdag, toen nog in Arnhem, met het voornemen, om ook een vergunning te krijgen. Een jaar later, na stages in de Beemster, Kamperhoek bij Lelystad en op de Vinkenbaan Van Lennep in Bloemendaal, mocht ik in de kerstvakantie mijn "onthefing" komen afhalen. We richtten een vangplek in op Wieringen in de Voorboezem, eerst nog met geleende netten van Postma. We zagen en vingden vogels, waarvan tot dan toe geen mens zich bewust was. Krenten in de pap: blauwe kiekendief, porseleinhoen, bokje, velddrietzanger, waterrietzanger, engelse kwikstaart, rouwkwikstaart, grauwe klauwier, klapekster, roodkopklauwier, ijsgors en geelgors. In het najaar gingen we ook achter gemaal Leemans vangen. Dat leverde o.a. buizerd, kerkuil, pestvogel, zomertortel, nog een velddrietzanger, cettis'zanger, bruine boszanger en pallas'boszanger op. Op beide plekken grote karekiet, bladkoning en roodmus. Er zijn in 20 jaar inmiddels meer dan 65.000 vogels van een ring voorzien en met de terugvangsten van reeds geringde vogels erbij zullen we de 100.000 wel benaderen. Ik heb hierdoor op een totaal andere manier naar vogels leren kijken en het heeft mij enorm veel meer inzicht in het leven van de vogels gegeven.

Zoals gebruikelijk, geldt ook hier weer het belang van de lange adem: 20 jaar CES project, 12 maal vangen gedurende het broedseizoen volgens voorgeschreven protocol, waarbij we slechts eenmaal "verzaakt" hebben, noodgedwongen vanwege mond-en-klauwzeer. Om ook het maatschappelijk belang van ringonderzoek te onderstrepen, hebben we ons aangesloten bij de "Tickbusters", onderzoekers van de universiteit van Utrecht, die teken onderzoeken op de aanwezigheid van ziekteverwekkers. We leveren 600 - 1600 teken per jaar.

Intussen worden elke maand in het winterhalfjaar de ganzen en zwanen geteld, eenmaal per winter vindt de Internationale Watervogeltelling plaats, in het voorjaar worden er nestkastjes gecontroleerd, in de zomer worden de kolonievogels (meeuwen, visdieven en huiszwaluwen) geteld, we tellen voor een provinciaal onderzoek de gierzwaluwen in Medemblik, mag ik graag een paar uur op de trektelpost op de Afsluitdijk doorbrengen, tel ik elke week mijn tuinvogels, ben ik coördinator geweest van de Noord-Hollandse broedvogelatlas in ons gebied en eveneens coördinator voor de vlinderatlas, heb ik onze vereniging vertegenwoordigd bij de dijkversterking, met een Oeverzwaluwwand als beloning en begeleid ik vanuit mijn werk maatschappelijke stagiaires bij terreinonderhoud op onze ringplekken.....

Tja, het is mijn leven als vogelaar en natuurbeschermer.

Balans

Er is in 50 jaar veel veranderd.

In Nederland heb ik korhoen, kuifleeuwerik, duinpieper, ortolaan en grauwe gors nog als broedvogel meegemaakt. Ze zijn (zo goed als) verdwenen. Blauwe kiekendief, velduil, tapuit en grote karekiet lijken eenzelfde lot te ondergaan. In ons werkgebied gingen patrijs, grutto, strandplevier, bontbekplevier, zomertortel, veldleeuwerik en spotvogel dramatisch achteruit of zijn verdwenen. Voor wintergast bonte kraai geldt hetzelfde. En wie had kunnen denken, dat je op Vtrop een uur voor donker in juli nog amper een zwarte stern voorbij kunt zien vliegen? Ze zijn ook echt gedecimeerd!

Landelijk zijn ooievaar, een aantal soorten roofvogels, waaronder grauwe kiekendief en verder grauwe klauwier uit een diep dal weer omhoog geklommen. zeearend, kraanvogel, grote en kleine zilverreiger, zwartkopmeeuw en witwangstern zijn nieuwkomers. Een succesverhaal voor onze regio wordt geschreven door lepelaar, kerkuil en appelvink, maar

Grauwe Gans (Foto: Peter Boltjes)

met steenuilen wil het maar niet lukken. De bosuil is gekomen en vrijwel weer verdwenen ook. Landelijk zagen we dat gebeuren met buidelmees en roodmus. Voor ganzen gingen we altijd naar Friesland. Tegenwoordig kunnen we alle soorten in ons eigen gebied tegenkomen. En of je de massaal broedende grauwe ganzen en aalscholvers als succes kunt zien, daarover zijn de meningen ernstig verdeeld. Zeker is, dat ze 50, en zelfs 30 jaar geleden, zeldzaam en bedreigd waren.

Het is onmogelijk om te zeggen, of de balans in positieve of negatieve richting doorslaat. Vogels die hoge eisen aan hun leefomgeving stellen, hebben het in elk geval knap moeilijk.

Het landschap heeft een ware metamorfose ondergaan. Op Wieringen zijn de bloemenrijke hooilanden een zeldzaamheid geworden. In de Wieringermeer kun je geen kant meer opkijken zonder windturbines te zien. De Wieringermeerdijk is aan de IJsselmeerszijde compleet geasfalteerd. Voor de dijk van de Zuiderhaven hebben we dat weten te voorkomen. Bedrijventerreinen en nieuwbouwwijken rond alle dorpen en de kassen in het zuiden van de polder nemen een steeds groter deel van het open gebied in beslag. Het agrarische grondgebruik is enorm geïntensiveerd. Voor tal van gewassen wordt plastic gebruikt, vogels die hier voorheen konden broeden, kansloos latend. De open delen in het Robbenoordbos zijn compleet opgevuld. Of het Wierholt, een heuvel in het landschap aan de rand van het bos, opgeworpen met (licht) vervuilde grond, een aanwinst is, valt nog te bezien. Daar staat wel tegenover, dat er een prachtig stuk Dijkgatsweide is aangelegd. En, eerder vermeld, steeds meer boeren zetten na bepaalde oogsten hun land onder water, waardoor een rijkdom aan vogelleven ontstaat. Waren er al groenbemesters die, mits de timing van bloei en zaadvorming gelukkig uitpakte, aardig wat wintervogels aantrokken, de nieuwste ontwikkeling is, dat er subsidies zijn voor de aanleg bloemrijke akkerranden en winterakkers. Ziet er in elk geval heel vrolijk uit en de eerste vogeltellingen lijken bemoedigend.

Ook vogelaars zijn enorm veranderd. De fiets was het standaard vervoermiddel, een visje eten in Den Oever de vaste stop tussen de middag. Je zag er niet tegenop om met een laddertje op je nek van Medemblik naar het bos te fietsen om nestkasten te controleren. Nu hangen mensen een camera in hun nestkast en volgen van achter de computer de ontwikkelingen (en doen vervolgens eigenlijk helemaal niets met deze informatie!!!). Excursies naar interessante delen van Nederland werden speciaal georganiseerd en daar ging je dan met een auto naar toe. Tegenwoordig gaat een beetje vogelaar zelfs met een vliegtuig naar een ver oord, ook tot ver buiten Europa, om daar de meest interessante vogels te mogen aanschouwen.

De eerste vogelgids met kleurenplaatjes, de "Kist", was een waardevol hulpmiddel. Nu kan een smartphone jou al vertellen welke vlinder je gezien hebt, wanneer je er een foto van maakt en zit je vogelgids, inclusief bijbehorende geluiden, ook in zakformaat "achter glas".

De auto is de standaard, de "vogelaar" is uitgerust met een vermogen aan fotospullen en optische hulpmiddelen en je kunt met een app op je telefoon op elke minuut van de dag op de hoogte blijven van alle waarnemingen van zeldzame vogels. Als je er naartoe wilt, hoef je niet eens meer te zoeken: je kunt de locatie instellen op je navigatie en hoeft alleen maar af te gaan op een concentratie aan telelenzen en telescopen. Je kunt er mensen treffen, die geen kuifduiker van een geoorde fuut kunnen onderscheiden maar wel een baltimoretroepiaal of roodkeelnachtegaal gezien hebben.

Voor weidevogelnesten liepen we mannetje aan mannetje de velden over om er een bamboe stok bij te plaatsen, zodat de boer er omheen kon maaien. Nu worden nesten ingevoerd in de GPS en kan de boer op een scherm in de tractor zien waar een nest zich bevindt. Helaas kunnen ook de nieuwe technieken de achteruitgang van de weidevogels maar niet tot stoppen brengen. Vogels gaan, ongewild, mee in de hedendaagse techniek.

Ook al is het nog niet weggelegd voor amateur onderzoekers, het is mogelijk om een vogel uit te rusten met een satellietzender en het beestje van dag tot dag te volgen. Waarnemingen werden op archiefkaartjes verzameld en op de typemachine uitgewerkt voor de waarnemingenrubriek in het ledenblad. Nu gaat alles digitaal via de computer en doen we nog maar weinig op papier.

Het bos is al lang niet meer van de vogelaars en de wandelaars. De concurrentie van honden-uitlaters, paardenwedstrijden en cross-fietsers en cross-renners is hevig. De bunkers op de Afsluitdijk zijn ook al niet meer van "ons". We moeten ze delen met cross-motoren.

Balans? De romantiek is er wel vanaf. Je hebt amper nog een keus, anders dan mee te gaan in de jachtige wereld van meer, mooier, groter.

Inundatie in de Wieringermeer trekt veel vogels aan (Foto: Otto de Vries)

VERSLAG VAN DE BIG DAY 9 MEI 2020

Door: Bob Woets

Vrijdag 8 mei om 21u gaat de telefoon. Leon belt na een lange veldwerkdag of we vannacht niet om 01:30 kunnen afspreken in plaats van de 00:00 uur van vorig jaar. Ik stem er mee in, hang de telefoon op en ga naar bed. Nog even een paar uurtjes slaap proberen te pakken.

Nog geen 3 uur later is het 00:00 en ik ben klaar wakker. Ik heb net geen uur geslapen en ben veel te onrustig om diep in slaap te komen. Ik wil Big Dayen! Dus hup uit bed, koffie zetten, alle spullen inladen en op pad. In de tuin struikel ik bijna over een egel. Ik hoef 'pas' over een uur bij Leon te zijn dus maak alvast wat ommetjes door de polder in de hoop een kwartel te horen. Dat zou ons straks tenslotte een bonussoort kunnen opleveren! Robbenoordweg, Zeugweg, Noorderdijkweg, Oosterterpweg, maar helemaal niets is er te horen. Ik bedenk me dat ik de oplader van mijn telefoon vergeten ben, dus snel nog even geruisloos langs huis. Vervolgens maak ik nog een paar rondes om via de Polder Waard-Nieuwland uiteindelijk om 01:30 in Den Oever te staan. Veel verder dan een rietzanger en twee aangereden bruine ratten ben ik niet gekomen.

In Den Oever laat ik mijn fiets uit en stal deze tijdelijk in de tuin van Leon. We hebben elkaar door de achterliggende corona-periode al een poos niet gezien. Genoeg om bij te praten dus! De soortenteller begint nu pas echt te lopen en leuk is dat de eerste soort een roepende gierzwaluw is! Dat verwacht je niet in het donker.

Ieder jaar weer leg ik in dit verslag kort uit wat een Big Day is. Het heeft als doel in 24 uur zo veel mogelijk vogelsoorten waar te nemen binnen een vooraf vastgesteld gebied. Wij hanteren al jaren de gebiedsgrenzen van onze vereniging, dus de voormalige gemeenten Wieringen, Wieringermeer en de stad Medemblik (grens tot aan het stoomgemaal). Het record staat op 133 soorten, gevestigd in 2018. Zowel zicht als geluidswaarnemingen tellen mee.

Zoals voorgaande jaren starten we met de auto en onze eerste stop is bij de Zuiderhaven.

Kleine Karekiet (Foto: Peter Boltjes)

Futen broeden hier in de rietkragen en maken ook 's nachts geluid. Het is de eerste soort die we kunnen noteren, gevolgd door meerkoet en zingende kleine karekiet en rietzanger. Eigenlijk zingen alle 'rietzangers' geregeld 's nachts. In deze categorie scharen we voor het gemak dan nu even de kleine en grote karekiet, rietzanger, bosrietzanger, snor en sprinkhaanzanger.

We horen ook een grote canadese gans, maar deze soort is eerder dit jaar van de officiële Nederlandse Lijst geschrapt. De hier voorkomende canadese ganzen betreffen nakomelingen van geïntroduceerde vogels. Omdat dit met terugwerkende kracht geldt staat het record zodoende sinds kort op 133 in

plaats van 134 soorten. De grote canadese gans telt net als bijvoorbeeld de fazant en de nijlgans op deze dag niet mee op de lijst van waargenomen soorten.

Scholekster is de volgende soort die we horen nabij de Voorhaven van Den Oever, waar we ook krakeend en wilde eend horen. Recent sprak een bij de Dikke Bries woonachtige mevrouw me aan toen ik door mijn telescoop zat te kijken. Ze gaf aan geregeld uilen te horen in het Robbenoordbos ter hoogte van de Dikke Bries. Zo'n tip neem je mee naar een Big Day als deze, dus maken we een stop ter hoogte van de Dikke Bries aan de Noorderdijkweg. Geen roepende uilen, maar wel roepende waterhoen, grauwe gans en blauwe reiger.

Als we weer een stop maken langs de Noorderdijkweg horen we vanaf het IJsselmeer het geluid van kuifeenden. Er staat weinig wind en de wind die er wel staat komt uit het noordoosten. Zodoende draagt het geluid van deze soort in ieder geval tot aan de weg. Terwijl we luisteren of er niet toevallig een uil roept vanuit het Dijkgatbos is het een kerkuil die naast de auto jaagt tussen de weg en de dijk. Dankzij het heldere weer zien we de vogel prachtig mooi op enkele meters jagen boven een bloem- en dus vermoedelijk muisrijke akker. Ondertussen vliegt er ook een roepende tureluur over.

De volgende stop is bij de Dijkgatsweide. Ter hoogte van de TV-mast roepende kievit, grutto, groenpootruiter en bergeend. Zo zie je maar hoeveel soorten je zonder ze te zien al op gehoor kunt waarnemen. We zijn 22 minuten onderweg en de teller staat al op 17. We maken nog een stop ter hoogte van de grote plas in de Dijkgatsweide. Vanuit het Dijkgatbos roept er al een koekoek en vanuit het riet zingt een snor en een blauwborst. Ook horen we kluten roepen en we zien in de koplampen van de auto een ree. Ook soorten als kleine karekiet en rietzanger zingen hier weer volop.

Dan de Dijkwielen waar twee rietzangers zitten te zingen, maar geen nieuwe soorten hier. Aan de Oom Keesweg horen we nog een blauwborst. Opvallend, want andere jaren hebben we wel eens moeite met deze soort. Dat is niet zozeer omdat ze zeldzaam zijn, maar meer omdat ze niet heel actief meer zingen in deze periode. De vogels zitten op eieren of hebben misschien zelfs al kleine jongen dus zingen is er niet meer bij.

Om 02:15 uur horen we op het Wierholt een sprinkhaanzanger zingen. Het zou uiteindelijk de enige zijn deze nacht! Het is soort nummer 22. Een paar minuten later horen we diverse nachtegaleen zingen langs de Hippolytushoeverweg. Ondanks dat we hier enige tijd wachten horen we geen bosuil dit jaar.

Na nog een blauwborst bij de poldersteiger, waar ook altijd een orkest aan kikkers te horen is, horen we ook een nachtegaal op de oude vuilstort in de Hippolytushoeverkoog. We waren hier eigenlijk in de hoop een kwartel te horen, maar deze weten we niet te vinden. Tussen 02:49 en 03:15 zwerven we over Wieringen maar noteren we geen nieuwe soorten. Om 03:15 is het in de vorm van een steenuil de tweede uilensoort die we deze nacht mogen noteren. Nog geen 5 minuten later horen we ook een mannetje ransuil roepen en op het Normerven horen we even later de roep van zilverplevier.

We rijden door richting de Verzakking. Het is dan 03:35 uur en er is niemand op de weg. Ook waait het amper dus we rijden met open ramen op een rustig tempo langs de Verzakking. Het is net als vorig jaar dat we hier de cetti's zanger horen, maar nu in het donker vanuit een rijdende auto! Weer een mooie soort op de lijst. Iets verderop stoppen we en horen we ook kokmeeuw, brandgans en opnieuw een koekoek en blauwborst. Ook noteren we hier de eerste rietgors van vandaag.

We besluiten ons geluk te beproeven aan de westkant van de Wieringermeer. Het Waardkanaal blijft een prachtig gebied waar weinig mensen komen. Een nachtegaal zingt vanuit de singel en we horen zelfs een roerdomp 'hoempen'. Deze soort hebben we nooit eerder waargenomen op een Big Day! Helaas mogen we de soort niet toevoegen aan onze soortenlijst omdat we sterk het vermoeden hebben dat het geluid van achter het kanaal uit de waterberging in de Anna Paulowna polder komt. Geen nieuwe soort voor de lijst dus, maar wel een gave waarneming!

Om 04.00 noteren we de 5^e blauwborst op de plek waar we vorig jaar de enige hadden, nabij de Oostwaardhoeve. Rond 04:30 zijn we opnieuw bij de Dijkgatsweide en nu horen we een waterral 'kiepen' en als verrassing horen we 4x het 'fiet' van een porseleinhoen! We besluiten richting de Voorboezem te gaan nu het langzaam licht begint te worden. De eerste zingende merel is een feit. Op het moment dat het nu licht begint te worden staat de teller op 34 soorten vogels, waarvan we slechts een heel klein deel hebben gezien.

In de Voorboezem zingt ook al een blauwborst, al snel gevolgd door houtduif en zanglijster. In de schemer vliegt een jagende ransuil op korte afstand langs. Prachtig! Terwijl de eerste zwartkop begint te zingen ontvang ik op mijn telefoon een bericht van Bert Winters dat er een kwartelkoning zit te roepen nabij de Dijkwielen. Een enorm gave soort welke we maar weinig zien en horen in de Wieringermeer. De kans is groot dat de vogel bij daglicht niet meer te horen is dus springen we in de auto en staan we rond 05:16 op slechts enkele meters afstand van een roepende kwartelkoning. Een geweldige soort voor deze Big Day en tevens een soort die we nooit eerder mochten noteren tijdens onze jaarlijkse 24-uurs race. We genieten minutenlang van het 'crex crex' geluid van deze soort, waarmee het gelijk duidelijk is waarom de soort in het Latijns deze naam heeft. Bedankt voor deze tip Bert! We noteren hier ook de eerste zingende fitis.

We rijden om het Dijkgatbos heen en aan de Noorderkwelweg noteren we winterkoning, tjiftjaf, roodborst en gele kwikstaart. Ook zien we een vos. Een andere fijne soort is een grote lijster welke we zien aan de Hippolytushoeve. Deze soort lijkt ieder jaar wel lastiger te worden, al zouden we er vandaag uiteindelijk drie te zien krijgen.

We besluiten een stop te maken langs de Wieringerrandweg waar al enige tijd een fluiters zit te zingen. We noteren onderweg nog koolmees, buizerd, vink, graspieper, regenwulp en kleine mantelmeeuw. Eenmaal in het bos horen we grote bonte specht, pimpelmees, tuinfluiter, appelvink en maar liefst twee zingende fluiters! Als we onze route vervolgen horen we nog grasmus, goudhaan en boomkruiper.

De zon begint te schijnen en we vervolgen onze weg naar Den Oever waar we de fiets zullen pakken. In de Zuidgesterkoog treffen we een paapje, ook al geen soort die we

jaarlijks treffen op deze dag. Tevens hier een knobbelzwaan en de eerste zwarte kraai. We ruilen de auto vervolgens in en vervolgen onze weg per fiets.

In Den Oever zitten nog behoorlijk wat zingende spreeuwen. Ook horen we er holenduif, huismus, braamsluiper, turkse tortel en kauw. We fietsen via de haven waar we een grote stern en visdief horen en noteren op weg naar de zuiderhaven een ekster, gierzwaluw, aalscholver en putter.

Opnieuw zijn we bij de Voorhaven maar nu met daglicht. We drinken een kop koffie en nemen ons zoveelste broodje. Ondertussen zien we lepelaar, grote mantelmeeuw, oeverloper, twee grote zilverreigers en natuurlijk vliegen er de nodige oeverzwaluwen rondom de succesvolle oeverzwaluwwand. Met de telescoop zien we op een nagemeten afstand van 2,48km bovenin de televisietoren een slechtvalk zitten.

Slechtvalken in de TV-mast (Foto: Johan van der Vegt)

Een mooie soort is een mannetje krooneend welke we in een hoekje zien rondzwemmen. We horen heggenmus en zien boeren- en huiszwaluwen rondvliegen. Ook de eerste groenling, kneu, zilver- en stormmeeuw noteren we hier. Leon vindt een paartje slobenden en als we verder richting het bos fietsen zien en horen we een gaai.

Het voordeel van fietsen is natuurlijk dat je veel meer geluiden kunt waarnemen. Als we het bos in fietsen horen we een ijsvogel roepen vanuit het kanaal en niet veel later horen we een zingende grauwe vliegenvanger en opnieuw een appelvink.

Rond 07:30 arriveren we opnieuw bij de Dijkgatsweide. De teller staat dan al op 92 soorten! In dit gebied waarin grasland, water en riet elkaar afwisselen vinden we al snel het mannetje casarca (een soort eend) die hier al enkele dagen verblijft. Ook hier de enige wintertaling van de dag. De nijlgans die er rondzwemt telt zoals eerder vermeld niet mee voor de officiële lijst.

Langs de weg zit een mannetje roodborsttapuit te zingen en niet veel verderop zien we twee bosruiters in het natte weiland. Terwijl we ons best doen een kleine plevier te vinden horen we vanuit het riet de roep van baardmannetjes. Deze soort is broedvogel van dit gebied. We vinden geen kleine, maar wel een bontbekplevier en boven het riet jagen torenvalk en bruine kiekendief.

Nabij het nieuwe, overigens zeer fraaie, monument nabij de Dijkwielen zien we de enige tapuit van vandaag. Ook vliegen hier enkele boompiepers rond met hun karakteristieke roep. Deze soort broedt niet in ons gebied maar op trek zien we ze, zeker in het voorjaar, geregeld.

Het is prachtig weer en het zonnetje schijnt lekker. De korte broek is inmiddels aan en we zien nog voor 9 uur al de eerste libel van de dag. Een vroege glazenmaker vliegt rondjes bij het Dijkgatbos. We fietsen door het bos en zien en horen opnieuw koekoek en grauwe vliegenvanger. Even na 9 uur ontdekt Leon een steltkluut achterin de Dijkgatsweide. Deze zeldzame soort is een onverwachte maar zeker welkome aanvulling op de lijst en tevens een prachtige ontdekking! We horen er ook opnieuw een waterral en er lopen enkele lepelaars. Ook hier geen kleine plevier te vinden. We vervolgen onze route en horen in het Sluitgatbos de enige staartmees van de dag. Ook hier opnieuw een ijsvogel en we zien enkele atalanta's rondfladderen.

We kiezen er voor om via de zuidkant van Wieringen naar het westen te fietsen om vervolgens rond het middaguur met opkomende water langs de waddenkust weer oostwaarts te fietsen. De temperatuur loopt inmiddels lekker op en de nodige roofvogels worden actief. Nadat we ons tweede paapje van de dag noteren zien we een blauwe kiekendief boven de Hippolytushoevekoog. Dat is een fijne soort voor de lijst zo begin mei! Op Westerklijf zien we een oranjetipje. Deze vlindersoort is geen alledaagse gast zo op west Wieringen.

Rond 10:15 uur horen we in Westerland de eerste spotvogel van dit jaar zingen. Toevallig of niet exact op dezelfde plek als waar we enkele jaren geleden ook al een spotvogel

Spotvogel (Foto: Peter Boltjes)

hoorden zingen tijdens de Big Day! Via de Haukes fietsen we richting de Westerlanderkoog. Daar worden we bovenop de dijk verrast door een zingende bosrietzanger. De spotvogel en de bosrietzanger zijn zo ongeveer de laatste van de Afrikagangers die terugkeren in ons land. De spotvogel doorgaans nog iets eerder dan de bosrietzanger. Deze laatste hebben we op Big Days dan ook vaker niet dan wel. Nu horen we ze vrij kort achter elkaar!

Ter hoogte van het Lutjesstrand raken alle weidevogels in de Westerlanderkoog in paniek. Voor een hoge buizerd gaan ze meestal niet de lucht meer in, maar in dit geval betreft het de eerste wespendif van het jaar! De vogel zit behoorlijk hoog, cirkelt nog hoger en verdwijnt in oostelijke richting. De weidevogels halen opgelucht adem.

Een fietstocht naar de Verzakking levert geen nieuwe soorten op, dus ploffen we rond kwart over 11 met koffie en brood neer bij de Quarantaine. Het water komt al lekker op en we noteren in korte tijd de nodige nieuwe soorten. Zwarte ruiter, kanoet, krombekstrandloper, bonte strandloper, steenloper en rosse grutto. Na wat speurwerk vinden we ook drieteenstrandloper en natuurlijk rotganzen. Na alles grondig te hebben afgekeken fietsen we verder in oostelijke richting. Ter hoogte van het Normerven noteren we in de vorm van een patrijs de 117^e soort van de dag.

Op het Normerven zien we pas de eerste wulpen en leuk zijn de twee zwartkopmeeuwen die aan de oostkant van het gebied zwemmen. Ook zwemmen hier enkele honderden rotganzen en vinden we na meermaals afkijken van de groep een zwarte rotgans.

Van alle steltlopers van het wad ontbreekt dan eigenlijk alleen de kleine strandloper nog en dus vervolgen we onze weg naar het Schor van Den Oever. Onderweg komen we een jagende sperwer tegen en ondertussen meldt mede-bestuurslid Jeroen van Assema dat er bij Den Oever twee dwergsterns te zien zijn.

Het is kwart voor één als we de twee dwergsterns ook daadwerkelijk zien, maar een kleine strandloper weten we hier helaas niet te vinden. We zien we op het Schor een groep van zeker 26 noordse kwikstaarten. Deze soort is op doortrek en broedt in Scandinavië.

Inmiddels warmt de lucht behoorlijk op en hopen we op wat beweging in de roofvogels. Het zou zomaar een visarend, wouw of ander leuks kunnen opleveren. We kiezen voor de Stontelerhaven, van waar we zicht hebben over zowel de Zuiderhaven als de Polder Waard-Nieuwland. Al binnen enkele minuten zien we een roofvogel kort samen met twee buizerden boven het bos vliegen. De vogel heeft iets in de poten en maakt een rare beweging en verdwijnt in het bos. Dankzij tegenlicht zien we er geen kleur aan maar het kan enkel en alleen maar een visarend of zwarte wouw zijn geweest. We blijven achter met niets, een baalmoment!

In het uur daarna zien we nog de nodige bruine kiekendieven en er passeert nog een wespendif. Helaas komt de mystery-bird niet meer uit het bos en ook de havik laat zich niet zien. Als we onze weg willen vervolgen blijkt de band van mijn fiets op klappen te staan en keren we voorzichtig terug naar Den Oever. Noodgedwongen ruilen we de fietsen weer in voor de auto.

We zien een ijsvogel in de Voorboezem maar zien ook aan de Wieringerrandweg geen kleine plevieren. We zien we ons derde paapje van de dag aan de Polderweg en nummer vier zien we in de Stroeërkoog. Daar waar de groene specht van de eendenkooi zich dagelijks laat horen is deze vandaag helaas stil. Op de route die we vervolgen vliegt er wel een gekraagde roodstaart voor de auto langs. De 125e soort van de dag.

Met de auto zetten we koers richting het zuiden van de Wieringermeer. Bij de Dijksgatsweide maken we toch nog maar een stop en wonder boven wonder loopt er nu één kleine plevier! Deze soort, die doorgaans toch vrij honkvast is, miste we vandaag bijna.

In de Dijkwielen dobberen nog enkele toppers tussen de kuifeenden. Deze soort kan hier tot half mei worden aangetroffen wanneer de laatste naar broedgebieden in Noord-Europa verplaatsen. Na het exemplaar van Westerland zitten er ter hoogte van Waterpark Oude Zeug zeker twee spotvogels te zingen. Die zijn er dit jaar dus klaarblijkelijk vroeg bij! Ook hier een grote zilverreiger en een topper, al stonden beide soorten al op onze lijst.

De eerste tafeleend zien we aan de Zuiderkwelweg. Ondanks dat we in deze hoek alle kanalen vanuit diverse hoeken afspeuren vinden we geen dodaars dit jaar. We vermoedden dat ze er niet meer zijn, maar later in het jaar zouden er toch nog weer enkele opduiken. Dat biedt weer kansen voor volgend jaar!

We bezoeken het meest zuidelijke puntje van ons werkgebied, namelijk het Vooroever bij Wervershoof. Een pontische meeuw vliegt langs. Deze soort is steeds vaker te zien langs de Noord-Hollandse IJsselmeerkusten. Met wat omzwervingen belanden we rond 18:45 uur opnieuw bij de Dijkgatsweide. We zijn dan op weg naar Den Oever waar iets te eten voor ons klaar staat. Nu geen kleine plevier meer maar wel een bontbekplevier samen met 5 temmincks strandlopers! Zo zie je maar dat iedere keer wanneer je dit gebied bezoekt er iets anders kan opduiken. Het is niet de eerste Big Day waarbij we aan het einde van de dag deze soort hier zien.

Na een hapje eten gaat het licht bij Leon uit. De teller staat op 130 soorten en we besluiten het voor gezien te houden. Met wat geluk had een record er wel in gezeten. Net als vorig jaar hadden we dit jaar niet de mogelijkheid om ons te positioneren op de Afsluitdijk voor vogeltrek. Dit strategische punt geeft ons extra kans op diverse soorten welke we nu misten.

Er zijn altijd missers, waarbij gevoelsmatig de havik de grootste is. Voornamelijk omdat deze soort met diverse paren in het werkgebied broedt. Kijken we naar de uitslagen van eerdere Big Days dan zijn de grootste misser van groot naar klein: eider, dodaars, middelste zaagbek, dwergmeeuw, zwarte stern en smient. Zeker 4 van deze 6 soorten zien we vrijwel altijd vanaf de nu niet bereikbare Telpost Afsluitdijk. De havik staat op

Dodaars (Foto: Johan van der Vegt)

nummer 7. Groene specht staat niet hoog in de lijst van missers maar gezien de recente toename van deze soort is dit wel echt een misser. Zwarte mees lijkt als broedvogel uitgestorven in ons werkgebied.

Natuurlijk kon ik het niet laten om na het inladen van mijn spullen op de terugweg nog een keer langs de Dijkgatsweide te rijden. De vanochtend door ons ontdekte steltkluut was nog aanwezig en liet zich nu vanaf de weg zien in de grote plas. Ik perste er nog een 131^e soort uit in de vorm van een mannetje engelse

kwikstaart. Op de officiële lijst komt deze niet omdat Leon de vogel niet zag.

Het was een geweldige dag die begon met de roepende kwartelkoning en waarbij zelf ontdekte soorten als steltkluut en porseleinhoen altijd voor dat kleine beetje extra's zorgen. Helaas waren we dit jaar opnieuw het enige team, maar hopelijk heeft dit verhaal jou geënthousiasmeerd om volgend jaar ook mee te doen. Ik hoop tot zaterdag 8 mei 2021!

SVN BESTAAT 40 JAAR

Door: Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN)

De Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN) is opgericht in 1980 en bestaat in 2020 40 jaar. Bij de SVN zijn 14 regionale Vogelwerkgroepen aangesloten. De SVN is van grote waarde gebleken, bijvoorbeeld toen de Vogelwerkgroepen de jacht op de Smienten in Noord-Holland wilde tegenhouden. Ter gelegenheid van het jubileum verschijnt dit jaar een serie interessante artikelen in het Noord-Hollandse natuurtijdschrift Tussen Duin & Dijk. Deskundige schrijvers nemen in zo'n artikel een Noord-Hollandse vogelsoort of fenomeen onder de loep, zoals o.a. ijsvogel, stadsmeeuwen en het ringen van vogels.

Deze artikelenreeks past uitstekend in het Noord-Hollandse natuurtijdschrift Tussen Duin & Dijk. Hierin verschijnen niet alleen artikelen over vogels, maar over *alle* mogelijke natuur in Noord-Holland, of het nu vogels, pissebedden, bijen, bomen, paddenstoelen of waterbeestjes zijn. En elk artikel is deskundig en toch vlot geschreven en vooral: lezenswaardig.

Heeft u ook een brede belangstelling voor natuur in uw provincie? Geniet u behalve van vogels ook van andere natuur in uw provincie? Wilt u daar graag meer over weten? Abonneer u dan vandaag nog op het prachtige natuurtijdschrift Tussen Duin & Dijk voor slechts € 15,- per jaar. U ontvangt dan vier dikke nummers en soms een extra themanummer. Zo blijft u op de hoogte!

Wilt u zien wat er zoal is verschenen of zich meteen abonneren, kijk dan op:
<http://www.tussenduindijk.nl/>

Meer info over SVN: <https://www.vogelwerkgroepennh.nl/>

(Redactie: Natuurvereniging Wierhaven is al vele jaren aangesloten bij het SVN. Met enige regelmaat zijn we vertegenwoordigd in de vergaderingen of bundelen we onze krachten)

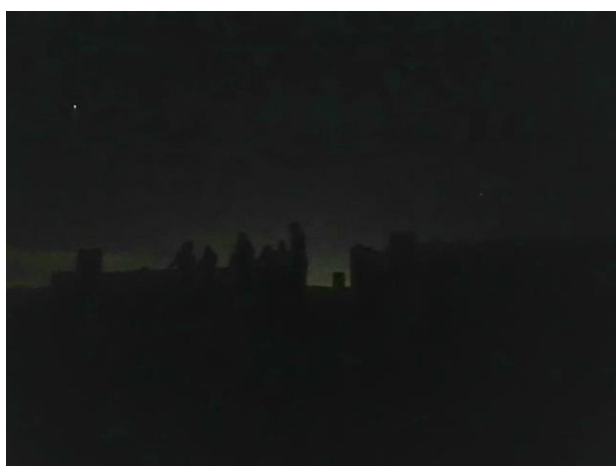

AGENDA

Natuurvereniging Wierhaven heeft jaarlijks een zeer diverse agenda met een grote variatie aan activiteiten. Een aantal klassiekers komen jaarlijks terug, zoals de dagvlinderexcursie, de nachtegalenexcursie en de afgelopen jaren ook de nacht van de nacht. Daarnaast vullen we ons programma aan met tal van andere activiteiten.

Voor een volledig overzicht verwijzen we jullie graag door naar onze website, www.wierhaven.nl, of naar onze Facebook-pagina. Vragen? Schroom niet om contact met ons te zoeken!

Hieronder vinden jullie een impressie van onze excursies.

Nacht van de Nacht

Nacht van de Nachtvlinder

Nachtegalenexcursie

Weidevogelexcursie

Tips?

Heeft u suggesties of tips voor ons activiteitenprogramma? Laat het ons dan weten via educatie@wierhaven.nl of bezoek één van onze werkgroepavonden of ledenvergaderingen! Wie weet staat uw excursie op maat dan volgend jaar wel in ons activiteitenprogramma!

ALGEMENE INFORMATIE

BESTUUR

Het bestuur van Natuurvereniging Wierhaven wordt gevormd door:

Functie	Naam
Voorzitter	Bob Woets
Secretaris	Annemieke Vredegoor
Penningmeester	Jeroen van Assema
Bestuurslid	<i>vacant</i>

Het bestuur kan aangevuld worden met nog één lid. Geïnteresseerden kunnen zich melden via bestuur@wierhaven.nl

CONTACT

Het postadres van Natuurvereniging Wierhaven is:

Natuurvereniging Wierhaven
Schepenlaan 6
1671 TA Medemblik
secretaris@wierhaven.nl
www.wierhaven.nl

VERENIGINGSBLAD 'De Meerkoet'

Het verenigingsblad 'De Meerkoet' verschijnt 2x per jaar. Daarnaast worden leden waarvan het e-mailadres bekend is voorzien van een digitale nieuwsbrief met de laatste natuurnieuwtjes uit de regio. De Meerkoet of de digitale nieuwsbrief niet ontvangen? Neem contact op met secretaris@wierhaven.nl

Werkgroep jeugd

Deze werkgroep richt zich op alle jeugdgerelateerde zaken zoals excursies, workshops, doe-dagen en overige jeugdgerelateerde zaken.

E-mail: jeugd@wierhaven.nl

Werkgroep educatie

De werkgroep educatie richt zich op de organisatie van alle excursies, cursussen, natuurdagen en overige aan educatie gelinkte bezigheden. Het jaarlijkse excursieprogramma wordt tevens door deze werkgroep opgezet.

E-mail: educatie@wierhaven.nl

Redactie / Website

De werkgroep redactie is verantwoordelijk voor de uitgifte van de Meerkoet en de digitale nieuwsbrief.

E-mail: redactie@wierhaven.nl